

Täysistunto

Keskiviikko 26.2.2025 klo 14.00—17.33

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi oikeudenkäymiskaaren ja tuomioistuinmaksulain 5 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 152/2024 vp

Valiokunnan mietintö LaVM 1/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö LaVM 1/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Lakivaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Eerola, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.57 **Juho Eerola ps** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Tässä hallituksen esityksessä on kyse siitä, että korkeinta oikeutta koskettaviin säännöksiin esitetään kahta keinoa, joiden tarkoituksena on kehittää korkeimman oikeuden mahdollisuuksia ennakkopäätösten antamiseksi. Uudet keinot ovat tosiaan niin kutsuttu hyppyvalituslupa ja ennakkopäätöskysymys.

Tätä hyppyvalituslupaa sovellettaisiin semmoisessa muutoksenhakuasiassa, jossa hovioikeus ei ole myöntänyt jatkokäsittelylupaa. Eli korkein oikeus voi jatkossa esityksen mukaan ottaa ensin tarkasteltavakseen asiassa ilmenevän ennakkopäätösluonteisen kysymyksen ja vasta sitten sen ratkaistuaan harkita, onko tälle asialle tarpeen myöntää jatkokäsittelylupaa. No sitten taas tämä ennakkopäätöskysymys tarkoittaa, että käräjäoikeus, hovioikeus tai markkinaoikeus voi siirtää käsiteltävänä olevassa asiassa ilmenevän ennakkopäätöskysymyksen erikseen korkeimman oikeuden ratkaistavaksi.

Esityksen tavoitteena on parantaa oikeusvarmuutta edistämällä korkeimman oikeuden mahdollisuuksia huolehtia lainkäytön yhtenäisyydestä ja oikeuskäytännön ohjaamisesta. Esityksestä antamassaan mietinnössä lakivaliokunta pitää esityksen taustalla olevia lainkäytön yhtenäisyyteen ja oikeuskäytännön ohjaamiseen liittyviä tavoitteita perusteltuina ja tärkeinä, ja valiokunta puoltaakin esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä, kuitenkin eräin muutosehdotuksin. Keskeisin valiokunnan ehdottama muutosehdotus on oikeudenkäymiskaaren 21 lukuun lisättävä uusi 17 §, jonka mukaan asianosaiset vastaisivat itse näistä oikeudenkäyntikuluistaan, jotka ovat aiheutuneet ennakkopäätöskysymyksen käsittelystä korkeimmassa oikeudessa. Näin ollen siis vastapuolen kulut eivät lähtökohtaisesti voi tulla asianosaisen korvattavaksi näissä tilanteissa.

Hallituksen esityksessä ehdotetussa ennakkopäätöskysymysmenettelyssä ja niin sanotussa hyppyvalitusluvassa on kyse täysin uusista menettelyistä. Valiokunta korostaakin mietinnössään, että tämän uuden sääntelyn toimivuutta ja soveltamiskäytäntöä on syytä seurata erityisellä tarkkuudella paitsi noin yleisestikin myös sitten siitä näkökulmasta, mi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2025 vp

ten nämä menettelyt tulevat vaikuttamaan oikeudenkäyntien kestoon ja asianomaisten asemaan näissä oikeudenkäynneissä. — Kiitokset.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rostila, olkaa hyvä.

16.00 Onni Rostila ps: Arvoisa herra puhemies! Ihan muutama lyhyt huomio. Kiitos lakivaliokunnan puheenjohtaja Eerolalle esittelystä.

Nämä hyppyvalitukset ovat ihan hyvä ja tervetullut lisä meidän oikeudenkäyntimenetelyyn ja oikeudenkäymiskaaren tarkentaviin säännöksiin. Kuten tuossa edustaja Eerola oikeastaan ehti jo todetakin, niin tärkeätä olisi kuitenkin seurata sitä, että kaikissa tapauksissa oikeudenkäyntien kestot pysyvät kohtuullisina ja toisaalta myöskin mietinnössä kuvatuin tavoin huomioidaan sitten myös se, että osapuolten suostumus on riittävällä tavalla huomioitu tällaisiin poikkeuskäsittelytapoihin edettäessä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lehtinen.

16.01 Rami Lehtinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Tämähän on siinä mielessä poikkeuksellinen laki, että tässä tosiaan ei ole sitä perinteistä käytäntöä, että häviöjä maksaa vastapuolen kustannukset hyppyvalituksen osalta, ja sen suhteen on muutama asia hyvä muistaa. Ensinnäkin tietenkin se, että se vaatii sen suostumuksen ainakin siinä toisessa asteessa molemmilta asianosaisilta, että sinne korkeimpaan oikeuteen mennään välissä käymään. Se on ihan hyvä asia, jolloin siihen tulee ikään kuin suostumus jo etukäteen, että molemmat maksavat omat kulunsa. Toisekseen siellä korkeimmassa oikeusasteessa on sitten mahdollisuus kieltäytyä niistä toimenpiteistä, jotka kustannuksia aiheuttaisivat, jos niin katsoo asianosaisen osalta.

Myöskin jakaisin tätä samaa huolta tästä kestopista. Tämän tarkoitus nimenomaan on sujuvoittaa ja parantaa oikeudenkäyntejä, mutta tässä on riski siihen, että koska nämä hyppyvalitukset eivät mene muiden asioiden edelle eivätkä ole erityisen kiireellisesti käsiteltäviä, niin se saattaa myöskin sitten pidentää oikeudenkäyntejä. Sen suhteen tämä seuranta on hyvin tärkeä tehdä. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 152/2024 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.